

Webinar Zakendoen met Defensie

Boris Kuijpers

SUBTITEL

Waarom deze presentatie?

- Begrijpen waarom Defensie fundamenteel verandert.
- Inzicht krijgen in kansen voor de technologische industrie.
- Weten hoe je als bedrijf zaken kunt doen met Defensie.
- Weten waar FME kan ondersteunen.

SAMEN WERKEN AAN
EEN VEILIGE TOEKOMST
MET TECHNOLOGISCHE KRACHT

— DEFENSIE & FME —

De wereld verandert sneller dan ooit

Oorlog in Europa

Geopolitieke spanningen

Cyberdreigingen

Economische veiligheid

Kritieke afhankelijkheden

NAVO-normen omhoog

DE WERELD VAN DEFENSIE

Samen sterk met de technologische industrie

Defensie is breed. Van strategische gevechtssystemen tot dagelijkse ondersteuning. De technologische industrie levert innovatie, producten en diensten die onze veiligheid mogelijk maken.

TECHNOLOGISCHE INDUSTRIE DE KRACHT ACHTER DEFENSIE

- ✓ Hightech maakindustrie
- ✓ Innovatie & R&D
- ✓ Productie & toelevering
- ✓ Systeemintegratie
- ✓ Onderhoud & service
- ✓ Software & data
- ✓ Duurzaamheid

DUAL-USE TECHNOLOGIE

Vandaag civiel, morgen cruciaal voor Defensie

Waarom is dit relevant voor de technologische industrie?

DEFENSIE ZOEKT

INNOVATIE

Nieuwe technologieën en oplossingen

SNELHEID

Sneller ontwikkelen en leveren

PRODUCTIECAPACITEIT

Opschalen en leveringszekerheid

NEDERLANDSE INDUSTRIE BIEDT

HIGHTECH

Kennisintensieve technologieën

MAAKINDUSTRIE

Sterke productie- en engineeringbasis

DUAL-USE TECHNOLOGIE

Toepasbaar in civiel én defensie

SYSTEEMINTEGRATIE

Van component tot compleet systeem

RESULTAAT

NIEUWE MARKTEN

Toegang tot (inter)nationale defensiemarkten

NIEUWE PARTNERSCHAPPEN

Samenwerken in sterke ecosystemen

LANGJARIGE PROGRAMMA'S

Zicht op opdrachten voor de lange termijn

MEER INVESTERINGEN

Groei, innovatie en werkgelegenheid

Samen bouwen we aan een **veilige, innovatieve** en **welvarende** toekomst.

FME

POWERED
BY DUTCH
TECHNOLOGY

STRUCTUUR VAN DEFENSIE

SAMEN WERKEN AAN VEILIGHEID EN VRIJHEID

MISSIE

Defensie beschermt wat ons dierbaar is: de vrijheid, onze mensen en onze samenleving.

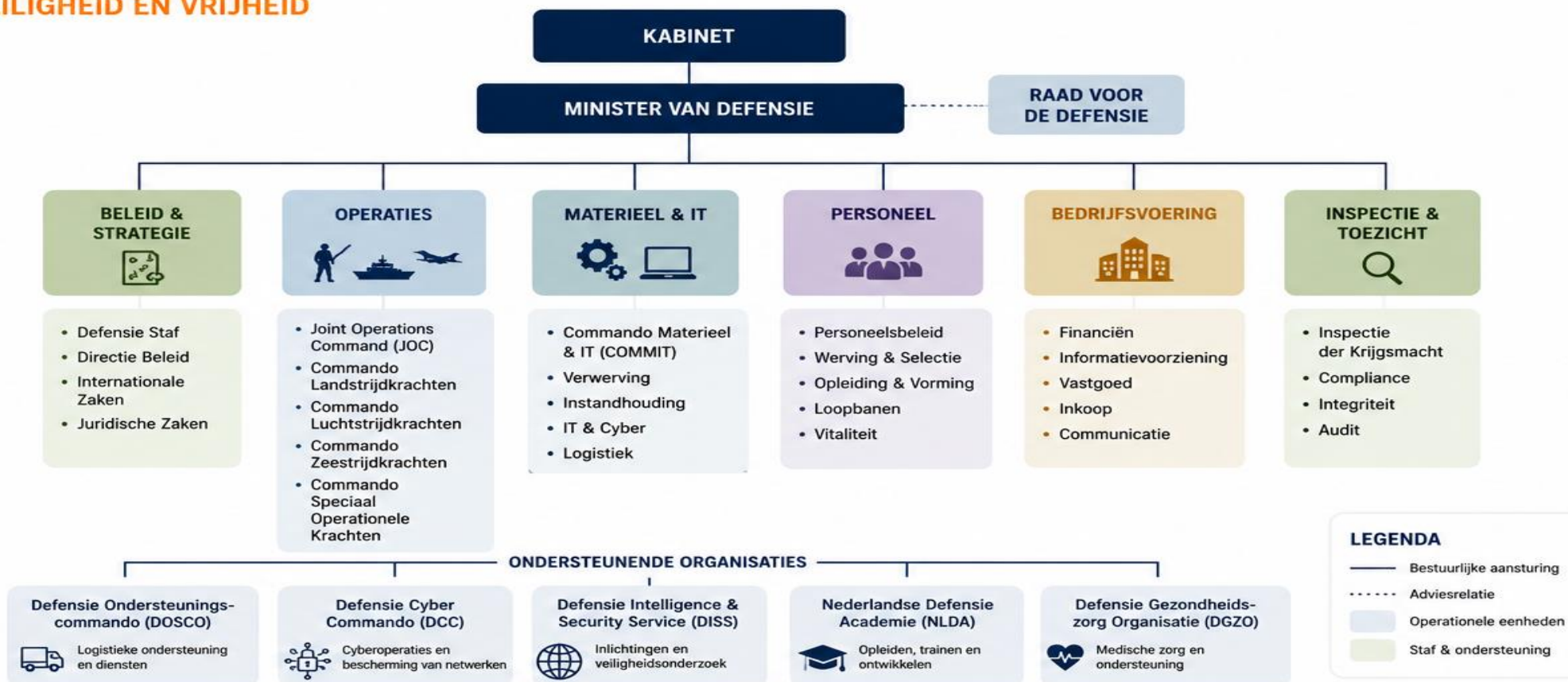
KERNTAKEN

- Beschermen van Nederland en bondgenoten
- Ondersteunen van internationale rechtsorde
- Bijdragen aan veiligheid en stabiliteit wereldwijd

UITGANGSPUNTEN

- Klaarstaan in alle domeinen
- Samenwerken (Interdepartementaal & Internationaal)
- Innovatie en technologische voorgrond
- Maatschappelijke inbedding

LEGENDA

- Bestuurlijke aansturing
- - - - - Adviesrelatie
- Operatieve eenheden
- Staf & ondersteuning

SAMENWERKING & PARTNERS

NAVCO

Collectieve verdediging en multilaterale samenwerking

EU

Bijdragen aan EU-missies en veiligheidsbeleid

OVERHEDEN

Samenwerking met ministeries, provincies, gemeenten en veiligheidsregio's

INDUSTRIE & KENNISINSTELLINGEN

Innovatie, technologie en dual-use oplossingen voor een werke defensie-industrie (FME, NIDV, TNO, NLDA, etc.)

MAATSCHAPPIJ

Maatschappelijke inbedding en samenwerking voor een weerbare samenleving

ÉÉN ORGANISATIE, ÉÉN MISSIE: KLAARSTAN VOOR NU ÉN DE TOEKOMST

DEFENSIE

Voor vrede
Voor vrijheid
Voor elkaar

Wie doet wat in het innovatie- en industrie-ecosysteem van Defensie?

Zeven sleutelrollen, één gezamenlijke missie: veiligheid en technologische voorsprong voor Nederland

**NATIONAL
ARMAMENTS DIRECTOR**

Stuurt op
samenhang.

DIA

Versnelt
innovatie.

FRONT

Brengt operationele
behoefte snel naar
bedrijven.

MIND

Ontwikkelt
nieuwe
technologie.

ODIN

Brengt innovaties
naar operationeel
gebruik.

SECFUND

Maakt opschaling
financieel mogelijk.

DEFPORT

Verbindt Defensie
en industrie.

SAMEN BOUWEN WE AAN DE KRIJGSMACHT VAN MORGEN

Innovatie. Industrie. Impact.

FME

POWERED
BY DUTCH
TECHNOLOGY

WAARDEKETEN: VAN INNOVATIE NAAR OPERATIONELE KRACHT

Samen versnellen, ontwikkelen en opschalen voor een veilige Nederland en Europa

KABINET
Politieke koers en middelen

DEFENSIE & EZ
Strategie en industriebeleid

KABINET

DEFENSIE & EZ

NATIONAL ARMAMENTS DIRECTOR (NAD)
Regie, samenhang en prioriteiten tussen strategie, innovatie, capaciteit en industrie

NEDERLANDSE TECHNOLOGISCHE INDUSTRIE

FME • NIDV • TNO • ROM's • UNIVERSITEITEN • START-UPS • MKB • OEM's • TOEFLERANCIERS

Waar zoekt Defensie vandaag oplossingen?

De missie van Defensie vraagt om innovatieve oplossingen uit de technologie en industrie.

 OPERATIONELE BEHOEFTE	 DIGITALE TECHNOLOGIE Software, data en connectiviteit	 HIGHTECH HARDWARE Systemen, platformen en componenten	 PRODUCTIE & ONDERSTEUNING Productie, integratie en lifecycle support	VOORBEELDEN VAN OPLOSSINGEN
 SITUATIONAL AWARENESS Inzicht en informatievoordeel	AI, data-analyse, digital twins, situational awareness platforms	Sensoren, radar, EO/IR, satellieten, elektronica	Systeemintegratie, test & validatie, onderhoud en upgrades	
 AUTONOMIE Minder afhankelijk, meer effect	AI, machine learning, autonomie-software, command & control	Drones, robotica, autonome systemen, swarms	Prototype naar productie, assemblage, integratie	
 COMMUNICATIE Betrouwbaar en veilig verbonden	Cybersecurity, encryptie, cloud, netwerksoftware	Radio's, netwerken, antennes, satcom, terminals	Installatie, configuratie, beheer en lifecycle support	
 MOBILITEIT & LOGISTIEK Snel, wendbaar en inzetbaar	Slimme logistiek, planning, voorspellende analyses	Voertuigen, schepen, vliegtuigen, batterijen, energieoplossingen	Maakindustrie, onderhoud, reserveonderdelen, MRO	
 BESCHERMING Overleven en beschermen	Beslissingsondersteuning, dreigingsdetectie, simulatie	Materialen, composieten, bepantsering, actief protection	Productie, certificering, kwaliteit & testen	
 DUURZAME INZETBAARHEID Beschikbaarheid op de lange termijn	Predictive maintenance, asset management	Energie, water, medische systemen, klimaatbeheersing	Service, instandhouding, reparatie & revisie	

NLD-GBIEDEN WAAR DEFENSIE PRIORITEIT AAN GEEFT

 RUIMTETECHNOLOGIE Satellieten en systemen voor communicatie en observatie vanuit de ruimte.	 QUANTUMTECHNOLOGIE Supercomputers voor betere versleuteling en snelle data-analyse.	 SLIMME MATERIELEN Nieuwe sterke, lichte en duurzame materialen (metalen of kunststoffen) voor voertuigen en uitrusting.	 SENSOREN Apparaten om dreigingen op grote afstand (in de lucht of onder water) op te merken.	 INTELLIGENTE SYSTEMEN Slimme software, kunstmatige intelligentie (AI) en onbemande voertuigen.
--	--	--	---	---

IEDERE TECHNOLOGISCHE ONDERNEMING KAN BIJDRAGEN

Samen bouwen we aan de weerbaarheid, veiligheid en strategische autonomie van Nederland.

FME

POWERED BY DUTCH TECHNOLOGY

Waar investeert Defensie vandaag?

Concrete programma's voor innovatie, samenwerking en opschaling

 2026–2030
PRIORITEITEN

APOS

Actieplan Productiezekerheid
Onbemande Systemen

Ontwikkelen, testen en produceren van drones en andere onbemande systemen. Gericht op een sterk en soeverein Nederlands drone-ecosysteem.

Kansen voor bedrijven:

AI • Sensoren • Software • Elektronica • Maakindustrie

MINDbases & ODIN

Regionale innovatiehubs
van Defensie

Samen ontwikkelen, experimenteren en demonstreren met bedrijven, kennisinstellingen en ROM's in regionale innovatiehubs door heel Nederland.

Kansen voor bedrijven:

Demonstraties • Pilotprojecten • Dual-use technologie

DEFPORT

Versnellen van industriële
opschaling

Vergroten van productiecapaciteit, versterken van toeleverketens en samenwerken aan leveringszekerheid voor Defensie en bondgenoten.

Kansen voor bedrijven:

Opschaling • Productie • Consortiumvorming • Toeleverketens

EUROPEAN DEFENCE FUND

Europees innovatieprogramma

Onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten binnen Europa in internationale consortia. Cofinanciering voor innovatieve defensietechnologie.

Kansen voor bedrijven:

Europese samenwerking • Subsidies • Nieuwe markten

NATO DIANA

NAVO innovatieprogramma

Versnellen van dual-use innovaties via testen, valideren en opschalen van technologieën voor NAVO-toepassingen.

Kansen voor bedrijven:

Deep-tech • AI • Quantum • Autonome systemen

D-SII

Defensie Industrie- &
Innovatiestrategie

Versterken van de Nederlandse defensie-industrie via de drie pijlers: Sterk, Slim en Samen. Langjarige koers voor innovatie, productie en samenwerking.

Kansen voor bedrijven:

Strategische investeringen • Langjarige programma's • Opschaling

Wat betekent dit voor uw bedrijf?

Defensie zoekt niet alleen leveranciers, maar vooral innovatieve technologiepartners die kunnen ontwikkelen, testen, produceren en opschalen.

1. Waar vind je kansen bij Defensie?

De meeste opdrachten en samenwerkingen beginnen op onderstaande plekken.

1

DPO – Defensie Projectenoverzicht

Inzicht in toekomstige materieel-projecten en investeringsplanning.

- Toekomstige investeringen
- Meerjarige planning
- Grote materieelprogramma's
- Voorbereiden op toekomstige opdrachten

2

TenderNed

Het platform voor aanbestedingen en marktactiviteiten.

- Europese aanbestedingen
- Offerteaanvragen
- Marktconsultaties
- Selectieleidraden

3

COMMIT

Het Defensieplatform voor industrie en marktpartijen.

- Verwerving
- Marktconsultaties
- Leveranciersdagen
- Industriecontacten

4

European Defence Fund (EDF)

Europese ondersteuning voor innovatie en ontwikkeling.

- Innovatieprojecten
- Internationale consortia
- Onderzoek & ontwikkeling (R&D)
- Cofinanciering

5

NAVO / NSPA

Internationale aanbestedingen en samenwerkingsprogramma's.

- Internationale aanbestedingen
- Logistiek
- Onderhoud
- Munitie

6

FME

Uw partner om kansen te vinden en te verzilveren.

- Netwerk en toegang
- Introducties en connecties
- Kennis en informatie
- Belangenbehartiging

Begin niet bij een aanbesteding.

Begin bij een marktconsultatie, netwerkbijeenkomst of innovatieprogramma.

2. HOE HAAK JE AAN OP INNOVATIE?

Van eerste idee naar samenwerking met Defensie

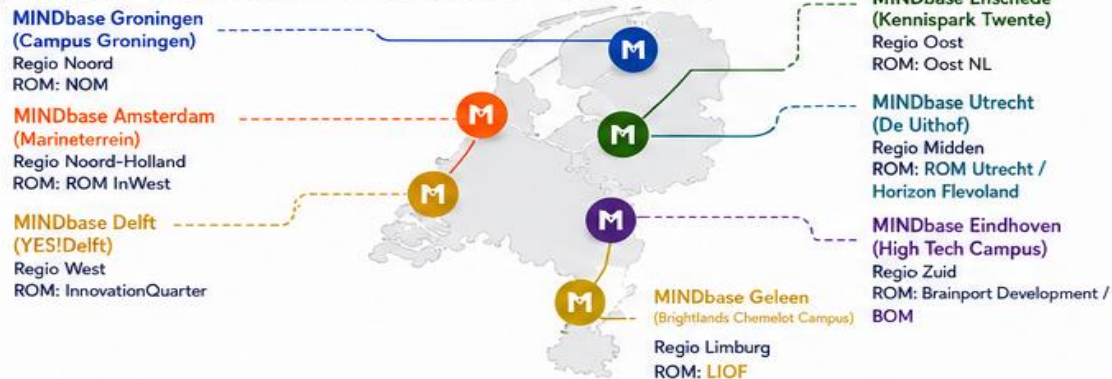
1 HET INNOVATIEPAD – van idee naar toepassing

2 WAAR KUN JE AANSLUITEN?

<p>ODIN Innovatie samenbrengen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbindt bedrijven, kennisinstellingen en Defensie via de regio's. <p>✉ odin@mindef.nl</p>	<p>MINDBASES Ontwikkelen, testen en experimenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werk samen in een MINDbase in uw regio. <p>🌐 mindef.nl/mindbases</p>	<p>COMMIT Marktconsultaties, leveranciersdagen en verwerving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inzicht in behoeften, aanbestedingen en partnerkansen. <p>🌐 defensie.nl/commit</p>	<p>DEFPORT Opschalen en industriële samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opschalen van productiecapaciteit • Matchmaking tussen Defensie en industrie • Via FME 	<p>SecFund Financiering voor dual-use en opschaling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investeert in innovatieve bedrijven met potentie. <p>🌐 secfund.nl</p>	<p>EDF / DIANA Europese en internationale innovatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toegang tot Europese calls en internationale netwerken. <p>🌐 europa.eu / nato.int</p>
--	---	--	--	--	---

3 REGIONALE MINDBASES & INNOVATIE-ECOSYSTEMEN

WAT DOEN DE MINDBASES?

- Lokale toegangspoort voor bedrijven, kennisinstellingen en Defensie.
- Testen, experimenteren en valideren van technologieën in realistische omstandigheden.
- Verbinden met Defensie, industrie, kennispartners en investeerders.
- Versnellen van innovaties van idee naar inzet in de krijgsmacht.

Werk samen in uw regio
Bekijk alle MINDbases en faciliteiten op:
mindef.nl/mindbases

4 UW ROUTE NAAR DEFENSIE

UW EERSTE STAP

- defensie.nl/service/contact/zakendoen-met-defensie
- rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-defensie/contact/zakendoen-met-defensie

ODIN – Programmabureau
Coördineert innovatie en samenwerking met bedrijven en regio's.
odin@mindef.nl

MINDbase – Innovatieloket
Algemeen loket voor innovatievragen en ideeën.
mindbase@mindef.nl

Defensie werkt voor innovatie en samenwerking met bedrijven samen met Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) via het programmabureau Orchestrating Defence Innovation (ODIN).

Een fundamenteel andere krijgsmacht vraagt om een nieuwe manier van samenwerken.

Van leverancier → strategische partner

INNOVATIE

- > AI en autonome systemen
- > Quantumtechnologie
- > Semicon & micro-elektronica
- > Dual-use toepassingen

OPSCHALEN

- > Opschalen van productiecapaciteit
- > Slimme maakindustrie
- > Leveringszekerheid & supply chains
- > Resilience & strategische voorraden

DIGITALISERING

- > Drones & onbemande systemen
- > Cybersecurity
- > Data, software & AI
- > Sensoren & slimme systemen

SAMENWERKING

- > Vroege betrokkenheid & co-development
- > Europese programma's & ketens
- > Langjarige partnerschappen
- > Kennisinstellingen & talentontwikkeling

Innovatie, productiecapaciteit en technologische kennis zijn niet langer ondersteunend aan Defensie, **maar vormen een essentieel onderdeel van de Nederlandse defensiecapaciteit.**

Wat kan FME betekenen?

Raymon van der Palen

DE KRACHT VAN FME

Dé ondernemersorganisatie voor de technologische industrie

ONZE MISSIE

We versterken de technologische industrie en bouwen samen aan een toekomstbestendige, inclusieve wereld van welvaart en welzijn.

FME IN ÉÉN OOGOPSLAG

2.100
leden

30
partnerbranches

230.000
medewerkers bij
FME-leden

145 mld
euro omzet

80 mld
euro export

5 regio's
dichtbij in heel
Nederland

SAMEN VOOR EEN VEILIG EN WELVAREND NEDERLAND

FME is de partner van en voor de hightech industrie in de samenwerking met overheid, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties.

Verbindt
mensen en
netwerken

Helpt
ondernemen
en groeien

Stimuleert
innovatie en
samenwerking

Behartigt
uw belangen en
vertegenwoordigt

WAT FME VOOR U BETEKENT

Één krachtige partner. **Veel voordelen.**

Belangenbehartiging

Invloed in Den Haag en Brussel voor een beter ondernemersklimaat.

Sterk netwerk

Toegang tot 2.100 leden, 30 branches, kennisinstellingen en partners in binnen- en buitenland.

Persoonlijk advies

Praktische hulp van het FME Serviceteam bij al uw ondernemersvragen.

Kennis & ontwikkeling

FME College, trainingen, events en praktische kennis om uw organisatie én mensen te laten groeien.

Arbeidsvoorwaarden

Sterke cao's, ondersteuning bij HR-vraagstukken en goed werkgeverschap.

Innovatie & samenwerking

Ondersteuning bij innovatie, toegang tot (subsidie)programma's en samenwerkingskansen.

Data & inzichten

Actuele marktdata, benchmarks en inzichten die u helpen betere beslissingen te nemen.

Zichtbaarheid & profilering

Laat uw bedrijf zien, deel uw verhaal en vergroot uw zichtbaarheid via FME-kanalen.

ONS FUNDAMENT

FME staat dichtbij ondernemers en begrijpt wat er speelt. Wij verbinden, adviseren, ondersteunen en vertegenwoordigen. Altijd met één doel: de technologische industrie sterker maken, vandaag en morgen.

WAAROM FME?

Voor en door
ondernemers

Regionaal
geworteld,
landelijk sterk

Van MKB tot
multinational

Internationaal
georiënteerd

Betrouwbaar,
deskundig en
onafhankelijk

FME: samen maken we technologie sterker.

WAT KAN FME BETEKENEN?

Uw partner in zakendoen en innoveren met Defensie

ONZE MISSIE

Een sterke, innovatieve en concurrerende defensie-industrie in Nederland. FME helpt bedrijven om kansen te zien, te verbinden en te verzilveren.

LIAISON & MATCHMAKER

KENNISSPELER & SERVICEPUNT

BELANGENBEHARTIGING

ONDERSTEUNING IN CONSORTIA & INNOVATIETRAJECTEN

FME VERBINDT HET NEDERLANDSE DEFENSIE-ECOSYSTEEM

WAAROM FME?

- ✓ Eén aanspreekpunt
- ✓ Groot netwerk
- ✓ Inhoudelijke kennis
- ✓ Belangenbehartiging
- ✓ Praktische ondersteuning
- ✓ Toegang tot Defensie

DEFENSIE

- Defensiestaf
- COMMIT, DIA, ODIN, MINDbases
- Programmadirectie Industrie & Innovatie (PDII)
- Directie Strategie en Kennis (DSK)
- Clusteronderdelen & operationele diensten

ECOSYSTEEM

- Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's)
- NIDV – Nederlandse Industrie voor Defensie & Veiligheid
- TNO – Innovatie & technologie
- VNO-NCW – randvoorwaarden & lobby
- Metaalunie
- Defport – platform voor opschaling
- Topsector HTSM – innovatiekracht
- Universiteiten & kennisinstellingen

BELANGENBEHARTIGING

- Tweede Kamer & beleidsmakers
- Ministeries (o.a. Defensie, EZK, FIN, BZK)
- Europese Unie – EU Defence initiatives
- NAVO – NATO Industrial Advisory Group

FME HELPT U VERDER – VAN IDEE NAAR IMPACT

1. SIGNALEREN
Wij signaleren kansen en ontwikkelingen.

2. VERBINDEN
Wij verbinden u met de juiste mensen en partners.

3. INNOVEREN
Wij ondersteunen bij innovatie, testen en valideren.

4. OPSCHALEN
Wij helpen u bij toegang tot programma's en productie.

5. GROEIEN
Samen vergroten we impact, concurrentiekracht en internationale positie.

VRAGEN OF CONTACT FME

Het FME Defensieteam helpt u de juiste ingang te vinden en verder te komen.

✉ Defensie@fme.nl

SAMEN VOOR EEN VEILIG NEDERLAND

FME is de partner van en voor de hightech industrie in de samenwerking met Defensie.

Voor innovatie, versterking en impact.

FME POWERED BY DUTCH TECHNOLOGY